

Atea A/S
kathrine.forsberg@atea.dk
info@atea.dk

3. juli 2020

Anden revurdering af Ateas pålidelighed, jf. udbudslovens § 138

Atea A/S (Atea) er ved endelig dom af 27. juni 2018 som selskab idømt en bøde på 10 mio. kr. Selskabet har herudover den 12. juli 2018 accepteret et bødeforlæg på 3 mio. kr. fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Begge sager vedrører blandt andet overtrædelse af straffelovens bestemmelser om bestikkelse.

De konstaterede strafbare forhold betyder, at Atea ifølge udbudslovens § 135 som udgangspunkt er udelukket fra deltagelse i offentlige udbud til og med den 11. juli 2022. Ifølge udbudslovens § 138 skal Atea imidlertid have mulighed for at undgå denne udelukkelse ved at dokumentere, at virksomheden til trods for straffelovsovertrædelserne er pålidelig (såkaldt selfcleaning). Skal Atea anses for pålidelig, skal Atea blandt andet kunne dokumentere, at virksomheden har gennemført passende foranstaltninger for at forebygge yderligere overtrædelser af straffeloven. Beslutning om, hvorvidt Atea er pålidelig, skal træffes af den enkelte ordregivende myndighed i forbindelse med de konkrete udbud, hvor den ordregivende myndighed påtænker at tildele Atea en offentlig kontrakt ved eget udbud eller genåbning af konkurrencen under en rammeaftale.

Umiddelbart efter domfældelsen af Atea bad Økonomistyrelsen (på daværende tidspunkt Moderniseringsstyrelsen) og Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S (SKI) Kammeradvokaten analysere Ateas complianceprogram, og dermed hvad Atea havde gjort for at rense sig selv, siden de første sigtelser blev rejst i 2015. Kammeradvokaten afgav den 5. september 2018 en redegørelse herom.

På baggrund af Kammeradvokatens redegørelse, herunder det forhold, at ingen dømte længere er ansat i Atea, vurderede Økonomistyrelsen og SKI den 7. september 2018, at Atea – på daværende tidspunkt – efter styrelsens og SKI's opfattelse ikke kunne udelukkes fra offentlige udbudsforretninger. Atea havde med andre ord efter styrelsens og SKI's vurdering selfcleanet sig i udbudslovens forstand.

Som led i at sikre, at de igangsatte tiltag bliver fastholdt og reelt efterlevs i praksis, tilkendegav styrelsen og SKI samtidig, at de mindst én gang årligt i udelukkelsesperioden ville opdatere vurderingen af Ateas pålidelighed.

Første revurdering blev igangsat ved henvendelse fra SKI og Økonomistyrelsen af 9. april 2019, og Økonomistyrelsen og SKI meddelte ved brev af 24. juni 2019, at det var Økonomistyrelsens og SKI's vurdering, at Atea – på daværende tidspunkt – kunne anses for pålidelig i overensstemmelse med udbudslovens § 138. Det var ifølge brevet en forudsætning for dette, at Atea fremsendte yderligere bemærkninger, jf. nærmere herom nedenfor. Efter modtagelse af yderligere materiale fra Atea meddelte Økonomistyrelsen og SKI ved brev af 30. september 2019, at det var Økonomistyrelsens og SKI's opfattelse, at Atea havde opfyldt de stillede krav og derfor fortsat vurderedes at opfylde kravene til pålidelighed i udbudslovens § 138.

I Økonomistyrelsens og SKI's brev af 7. september 2018 er det anført, at styrelsen og SKI – for at sikre fastholdelsen og efterlevelsen i praksis af Ateas initiativer – i forbindelse med fremtidige revurderinger som minimum vil anmode Atea om at dokumentere følgende:

- a) At Ateas ledelse kontinuerligt, aktivt og gennem egne handlinger, internt som eksternt, tager klar og utvetydig afstand fra enhver form for bestikkelse.
- b) At compliance-tiltagene reelt efterlevs af medarbejderne i Atea, så det bliver klart, om Ateas compliance-tiltag er tilstrækkelig forankret i virksomheden.
- c) At Ateas whistleblowerordning udgør en effektiv indberetningskanal, som anvendes af medarbejderne.
- d) At der løbende gøres brug af revisionsrettighederne i forhold til tredjeparter, fx underleverandører
- e) At Atea har afsat tilstrækkelige ressourcer til monitoreringsarbejdet, herunder navnlig i form af et tilstrækkeligt antal medarbejdere med de fornødne kompetencer, så de udfordringer, Atea har oplevet på dette område, til fulde overkommes.

I forbindelse med revurderingen i 2019 meddelte Økonomistyrelsen og SKI ved brev af 24. juni 2019, at Atea ved fremtidige vurderinger ud over de i litra a-e nævnte forhold vil lægge de i litra f-i anførte forhold til grund for revurdering:

- f) Om Atea i tilstrækkelig grad har dokumenteret tiltag, som virksomheden måtte have iværksat med henblik på at undgå, at noget lignende sker. Der bør navnlig være fokus på tiltag, som er specifikt målrettet marketingsafdelingen, fx i form af undervisning, eller tests, som er særlig målrettet de ansatte i denne afdeling.
- g) Om Atea har udarbejdet den procesbeskrivelse til marketingsafdelingen, der er nævnt i dokumentationen fremsendt til brug for revurderingen, og som skal tydeliggøre, hvilke dele af complianceprocessen de ansatte i denne afdeling skal være opmærksomme på.

- h) Om Atea løbende gennemfører stikprøvekontroller vedrørende marketingsafdelingen som led i at sikre, at de målrettede tiltag får effekt.
- i) Om antallet af afvigelser, jf. litra h, er ukritisk.

I brev af 30. september 2019 anførte Økonomistyrelsen og SKI i fortsættelse heraf, at Atea i forbindelse med den kommende revurdering ville blive anmodet om følgende oplysninger vedr. leverandørstyring:

- j) Oplysninger om, hvor mange ”offsite audits” og ”onsite audits” der er gennemført af tredjeparter, som håndteres af marketingsafdelingen, samt dokumentation for, at de oplyste audits er gennemført.
- k) Oplysninger om, hvor mange ”offsite audits” og ”onsite audits” der er gennemført af øvrige tredjeparter, dvs. den resterende gruppe tredjeparter, som ikke håndteres af marketingsafdelingen, samt dokumentation for, at de oplyste audits er gennemført.
- l) Uddybende oplysninger om den oplyste tilgang for udvælgelse af øvrige leverandører (risikobaseret tilgang) samt dokumentation for, at den konkrete udvælgelse er foregået i overensstemmelse med denne tilgang.
- m) Uddybende oplysninger samt dokumentation for processen for gennemførelse af ”onsite audits”, herunder i hvert fald oplysninger om fremgangsmåden ved gennemførelsen og om, hvem der deltog i gennemførelsen.
- n) Dokumentation for, i hvilket omfang de beskrevne aktiviteter for udbredelse af viden om Ateas compliancepolitikker er blevet gennemført.

Økonomistyrelsen og SKI igangsatte på baggrund af ovenstående ved brev af 15. april 2020 til Atea den anden revurdering af Ateas pålidelighed. I brevet blev Atea anmodet om at dokumentere og redegøre for de i litra a-n nævnte forhold samt at fremsende de deri nævnte oplysninger. Herudover bad Økonomistyrelsen og SKI Atea oplyse om eventuelle ændringer i forhold til allerede afgivet dokumentation, som ligger til grund for den oprindelige vurdering vedrørende pålidelighed. Endelig bad Økonomistyrelsen og SKI Atea oplyse om andre forhold, som kan have betydning for Økonomistyrelsens og SKI's vurdering af den fortsatte pålidelighed, herunder fx status på eventuel fortsat strafferetlig efterforskning i sagen vedrørende tidligere ansatte medarbejdere i Atea, samt sagen, som på tidspunktet for den oprindelige redegørelse blev undersøgt i Litauen.

Atea har herefter ved e-mails af 6. maj 2020 fremsendt en redegørelse med tilhørende materiale til brug for revurderingen.

Økonomistyrelsen og SKI har på den baggrund anmodet Kammeradvokaten om at udarbejde en redegørelse om Ateas fortsatte pålidelighed.

På baggrund af efterfølgende henvendelser fra Kammeradvokaten har Atea den 3., 12. og 22. juni 2020 fremsendt yderligere materiale til brug for revurderingen.

Kammeradvokaten har den 23. juni 2020 afgivet en redegørelse om sagen til Økonomistyrelsen og SKI.

Kammeradvokaten konkluderer i redegørelsen følgende:

”Det er samlet set vores vurdering, at Atea i tilstrækkelig grad har dokumenteret, at virksomheden fortsat er pålidelig. Vi finder således ikke på det foreliggende grundlag anledning til at ændre konklusionen i vores vurdering af 5. september 2018. Vi finder det samlet set dokumenteret, at de mange initiativer, som Atea har iværksat og implementeret, siden sagen begyndte for knap fire år siden, efterleves i praksis, og at der er fortsat fokus på at fastholde opmærksomhed på Compliance-arbejdet internt i organisationen, herunder ved løbende evaluering og tilpasning af de eksisterende politikker og procedurer.

Det er således vores vurdering, at Atea fortsat har et betydeligt fokus på at få genoprettet tilliden til virksomheden og at undgå, at lignende situationer opstår igen.”

Økonomistyrelsen og SKI tilslutter sig Kammeradvokatens konklusion. Det er således Økonomistyrelsens og SKI's vurdering, at Atea – på nuværende tidspunkt – må anses for pålidelig i overensstemmelse med udbudslovens § 138.

I lyset af direktørskiftet i Atea pr. 1. februar 2020 og administrerende direktør Kathrine Forsbergs udtalelser ved flere lejligheder om, at man – trods et fortsat fokus på compliance – ønsker at lægge sagen bag sig, er det væsentligt, at Atea fastholder fokus på ”tone at the top”, således at ledelsen fortsat aktivt italesætter compliance og den rigtige adfærd og klart tager afstand fra bestikkelse både internt og eksternt.

Det anbefales endvidere, at Atea tilretter ordlyden af sin code of conduct, således at det også heraf klart fremgår, at det ikke er et krav, at en medarbejder først drøfter situationen med sin nærmeste leder, såfremt medarbejderen har bekymringer vedrørende andre Atea-medarbejderes mulige brud på Ateas code of conduct, lovgivningen eller Ateas forretningsetiske principper og regler. Det bør således også af Ateas code of conduct klart fremgå, at de forskellige kanaler for indberetning af brud på compliance er ligestillet, og at whistleblowerordningen altid kan anvendes direkte, uden at det pågældende forhold forudgående er drøftet med nærmeste leder.

Det er endvidere væsentligt, at Atea sikrer, at der sker en effektiv opfølgning på de handle-/opmærksomhedspunkter i forhold til leverandører eller samarbejdspartnere, som gennemførte audits af tredjeparter, munder ud i, herunder at compliancefunktionen følger aktivt op over for den enkelte medarbejder, som er ansvarlig for at agere på de fastsatte handlepunkter.

Endelig bør indsatsen for at udbrede kendskabet til Ateas compliancepolitikker hos de strategiske partnere fastholdes.

Økonomistyrelsen og SKI forventer fortsat, at Atea i forbindelse med fremtidige udbudsforretninger, hvor det måtte blive aktuelt for Atea at fremsende redegørelser og dokumentation i henhold til udbudslovens § 138 klart gør ordregiveren opmærksom på eventuelle nye forhold og andre afvigelser fra det, der har været fremført

over for Økonomistyrelsen og SKI i forbindelse med Økonomistyrelsens og SKI's vurderinger af spørgsmålet om udelukkelse. Økonomistyrelsen og SKI forventer endvidere, at Atea i givet fald straks orienterer Økonomistyrelsen og SKI om dette.

Der vil blive iværksat en ny revurdering i første halvår 2021.

En kopi af dette brev og materiale, som Atea har fremsendt til Økonomistyrelsen og SKI til brug for revurderingen vil blive offentliggjort på Økonomistyrelsens og SKI's hjemmeside.

Med venlig hilsen

Poul Taankvist
Direktør
Økonomistyrelsen

Signe Lynggaard Madsen
Adm. direktør
SKI